

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/270/2021
Identifikačné číslo spisu:	5619203507
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:5619203507.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, vo veci starostlivosti súdu o maloletého I. U., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, bývajúceho u matky, dieťa rodičov matky I. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Ž. XXX, R., zastúpenej JUDr. Jaroslavom Kokavcom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Ul. 1. mája 12, Liptovský Mikuláš, a otca O.. E. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, zastúpeného JUDr. Jaroslavom Kiapešom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Štúrova 4330/31, Liptovský Mikuláš, o zvýšenie a zníženie vyživovacej povinnosti, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/159/2019, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 10CoP/61/2020-211 z 31. marca 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom č. k. 9P/159/2019-121 z 29. mája 2020 vo výroku I zmenil pôvodný rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/33/2017 z 21. júna 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/62/2017-256 zo 6. decembra 2017 v časti o bežnom výživnom na maloletého I. U. tak, že uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého počnúc 27. novembrom 2019 sumou bežného výživného 200 eur mesačne vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Vo výroku II. návrh matky vo zvyšnej časti na zvýšenie bežného výživného a výživného na tvorbu úspor zamietol. Vo výroku III. povolil otcovi zameškané výživné za obdobie od 27. novembra 2019 do 31. mája 2020 v sume 245,33 eura splácať v splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc od doručenia rozsudku. Vo výroku IV. návrh otca na zníženie výživného zamietol. Vo výroku V. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Okresný súd sa v intenciách ustanovenia § 78 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) v rámci dokazovania

zameral na určujúcu otázku, či a ako sa zmenili pomery od doby pôvodného rozhodnutia o výživnom. U otca konštatoval zvýšenie čistého mesačného príjmu o 171,71 eur. Pokiaľ išlo o preukázané výdavky otca, podľa názoru okresného súdu nie sú poistky a splátky úverov nevyhnutnými nákladmi, preto na ne súd pri rozhodovaní o zmene výšky výživného neprihliadal, dodal, že túto otázku vyhodnocoval totožne ako v dobe pôvodného rozhodovania. Poukázal na to, že otec preukázal lekárskymi správami, že mu bola diagnostikovaná celiakia a nedoslýchavosť (obojstranná percepčná strata sluchu). Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš z 26. novembra 2019 mu bol priznaný preukaz osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom. Z dôvodu ochorenia na celiakiu dodržiava bezlepkovú diétu, súčasne bezlaktózovú diétu, boli mu predpisované bezgluténové (bezlepkové) výrobky všeobecnou lekárkou a v súvislosti s nákupom špeciálnej stravy otec preukázal zvýšené výdavky. Predpokladané výdavky otca súvisiace s postihnutím sluchu a zakúpením strojčeka sú vo výške 1 800 eur. U matky maloletého okresný súd ustálil zvýšenie čistého mesačného príjmu o 238 eur mesačne. Okresný súd konštatoval dlhodobý zhoršený zdravotný stav maloletého, ktorého existencia bola preukázaná už aj v čase predchádzajúceho rozhodovania, pričom so zhoršeným zdravotným stavom maloletého súvisia aj vyššie výdaje. Prechod maloletého zo základnej školy na strednú školu kvalifikoval okresný súd ako podstatnú zmenu pomerov, s ktorou sú spojené zvýšené náklady na zabezpečenie jeho odôvodnených potrieb. S prihliadnutím na uplynutie doby od posledného rozhodnutia o výživnom, na štúdium maloletého na strednej škole, jeho aktuálny zdravotný stav, voľnočasové aktivity (tanečná), zdôrazňujúc zároveň spotrebný charakter bežného výživného okresný súd zvýšil bežné výživné zo sumy 160 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne. Prispievania otca na tvorbu úspor v doteraz stanovenej sume 50 eur mesačne vyhodnotil ako sumu primeranú jeho možnostiam a schopnostiam, aj potrebám dieťaťa, z tohto dôvodu návrh matky o zvýšenie tejto tzv. sporiacej zložky výživného neakceptoval, navyše i z dôvodu, že matka zmenu výšky výživného na tvorbu úspor požadovala za vymedzené obdobie pred podaním návrhu, pritom nepreukázala existenciu dôvodov osobitného zreteľa, ktoré by jej bránili takýto návrh podať skôr. Vo vzťahu k obidvom rodičom súd vychádzal z ich životnej úrovne tvorenej ich majetkovými pomermi, príjmami a výdavkami, bral do úvahy v prípade oboch zvýšenie príjmu, zvýšenie ich životných nákladov v súvislosti so všeobecným rastom nákladov v spoločnosti. Súd zohľadnil aj zvýšené výdavky otca na zdravotnú starostlivosť, ako aj skutočnosť, že maloletý už aktívne nehrá hokej a otec sa o neho žiadnym spôsobom osobne nestará a na rozdiel od predchádzajúceho obdobia neprispieva nad rámec výživného. Návrh otca o zníženie výživného okresný súd zamietol z dôvodu, že nezistil splnenie zákonných podmienok pre zníženie výživného. Poznamenal zároveň, že suma zvýšeného bežného výživného 200 eur spolu s pôvodnou výškou výživného na tvorbu úspor 50 eur mesačne nepredstavuje ani 20 % čistého priemerného mesačného príjmu otca. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 52 a 57 Civilného mimosporového poriadku. Proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal otec odvolanie.

3. Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 10CoP/61/2020-211 z 31. marca 2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. (o povinnosti otca prispievať na výživu maloletého sumou bežného výživného 200 eur mesačne), vo výroku II. (o zamietnutí návrhu matky vo zvyšnej časti o zvýšenie bežného výživného a zvýšenie výživného na tvorbu úspor na maloletého) a vo výroku III. (o povinnosti otca zaplatiť zameškané bežné výživné na maloletého). Krajský súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. o zamietnutí návrhu otca o zníženie výživného na maloletého tak, že zrušil výživné určené na tvorbu úspor na maloletého vo výške 50 eur mesačne od otca počnúc 5. májom 2020 a v tomto rozsahu zároveň zmenil aj rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/33/2017 z 21. júna 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo 6. decembra 2017 č. k. 7 CoP 62/2017-256, a zároveň zamietol návrh otca vo zvyšnej časti (o zrušení výživného určeného na tvorbu úspor pre maloletého vo výške sumy 50 eur mesačne za obdobie od 1. novembra 2019 do 5. mája 2020 a o zníženie bežného výživného). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Odvolací súd kvalifikoval za nedôvodné odvolanie otca voči zvýšeniu bežného výživného na maloletého, nakoľko jeho príjmové pomery, možnosti a schopnosti podľa názoru krajského súdu umožňujú a aj umožnili odo dňa zvýšenia prispievať touto sumou výživného na bežnú spotrebu v prospech maloletého a odvolací súd nezistil, že by boli splnené podmienky pre zníženie spotrebnej časti

výživného na sumu 120 eur mesačne ako sa dožadoval otec. Zvýšené bežné výživné na sumu 200 eur mesačne primerane zodpovedá aj zmeneným pomeroch, ktoré od doby pôvodnej úpravy výživného v odôvodnených potrebách maloletého nastali. Od právoplatnosti pôvodného rozhodnutia do doby podania návrhu matky o zvýšenie výživného uplynula približne doba 2,5 roka, preto vyhodnotenie zásadnej otázky, či a aké zmeny v pomeroch účastníkov nastali, bolo podstatnou otázkou pre rozhodovanie súdu o zmene výživného, čo v rovine právnej má svoj hmotnoprávny základ v ustanovení § 78 ods. 1 zákona o rodine. Odvolací súd konštatoval, že už samotný nástup maloletého na strednú školu, jeho biologický vývin a dospievanie prináša so sebou aj vyššie finančné výdaje. Hoc v dobe pôvodnej úpravy výšky výživného už súdy zohľadnili zhoršený zdravotný stav maloletého (už v tej dobe trpel na astmatické, alergologické problémy), tieto sa medzičasom zvýraznili a pridružili sa náklady súvisiace s ošetrovaním, liečením chrupu, zubov, očí, a maloletý začal nosiť aj dioptrické okuliare. Podľa odvolacieho súdu nebola preukázaná ani výrazná zmena v majetkových pomeroch otca, tvrdenia matky o výrazných príjmoch otca napr. z prenájmu chaty zostali v rovine nepreukázaných tvrdení, navyše už boli vyhodnocované aj ustálené v pôvodnom rozhodnutí. Odvolací súd uzavrel, že na základe výsledkov dokazovania nebol daný priestor ani pre zvýšenie bežného výživného nad sumu 200 eur mesačne, ani pre jeho zníženie pod sumu 200 eur mesačne.

5. Krajský súd v Žiline vyhodnotil ako čiastočne opodstatnené odvolanie otca voči výživnému určenému pôvodným rozhodnutím na tvorbu úspor vo výške sumy 50 eur mesačne, avšak jeho návrh o zrušenie tejto sporiacej časti výživného akceptoval iba od 5. mája 2000, t.j. odo dňa doručenia návrhu. Za obdobie späťne od 1. novembra 2019 do 5. mája 2020 nezistil dôvody osobitného zreteľa, ktoré by otcovi bránili v podaní návrhu už skôr. Pri zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z vykonaného dokazovania okresným súdom. Vo svojich záveroch konštatoval, že hoc okresný súd z vykonaných dôkazov zistil zmenu pomerov na strane otca spočívajúcu v zhoršení jeho zdravotného stavu, túto zmenu vo vzťahu k otcovi do rozhodovania nepretavil dôsledne. Podľa odvolacieho súdu otec predloženými dôkazmi preukázal, že v prípade jeho zdravotného problému so sluchom nejde iba o prechodnú indispozíciu, ale o závažnejší stav (bol uznaný za osobu ZŤP s požiadavkou na doprovod), preto pre jeho aktívne sa uplatnenie na pracovnom trhu je potrebné zakúpenie naslúchacieho aparátu, ktorý môže zmierniť tento jeho zdravotný hendikep, čo je značná výdajová položka. Matka podľa odvolacieho súdu opomína, že je v záujme maloletého, aby otec pracoval a dosahoval aj príjem z pracovnej činnosti (nielen výsluhový dôchodok), a nemožno z tohto pohľadu otcovi vyčítať nevyhnutný výdaj na zmiernenie následkov zdravotného stavu - vážnej nedoslýchavosti. Ďalšia zmena ovplyvňujúca zvýšenie výdajov otca bola podľa odvolacieho súdu daná diagnostikovaním mu celiakie vyžadujúcej osobitnú stravu (v podstatne vyššej cene ako cena štandardných potravín). Uvedené hľadiská odvolací súd považoval za zásadné - zmenené (zhoršené) oproti pôvodnej úprave v pomeroch na strane otca, a preto uzavrel, že sú splnené podmienky na zmenu, t.j. zrušenie sporiacej zložky výživného v sume 50 eur mesačne počnúc od 5. mája 2020.

6. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie matka maloletého, a to proti výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku. Namietala, že odvolací súd v rozpore so zákonom aplikoval § 78 ods. 1 zákona o rodine a nevyhodnotil ustanovenie § 62 ods. 4 zákona o rodine. Podľa názoru dovolateľky pri skúmaní zmeny pomerov je potrebné v prvom rade vyhodnotiť, či ide o zmenu skutočností, ktoré v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozhodnutia súdu neboli známe a tieto nezhodnotil, či ide o také nové skutočnosti odôvodňujúce zmenu, ktoré závažným a podstatným spôsobom menia a zhoršujú pomery povinného - otca vo vzťahu k plateniu a výške výživného. Dovolaťka poukazovala na to, že otec v roku 2017, rovnako ako aj v roku 2019, odôvodňoval svoju žiadosť o zníženie výživného zhoršeným sluchom, zhoršeným stavom svojho chrupu ako aj skutočnosťou, že mu bola zistená alergia na kravské mlieko. Novou skutkovou okolnosťou je podľa dovolateľky stanovená diagnóza celiakie u otca, avšak zvýšené náklady v súvislosti s touto diagnózou je potrebné podľa dovolateľky posudzovať zároveň so skutočnosťou, že došlo k zvýšeniu jeho príjmu. Nie je preto odôvodnený záver, že životné pomery povinného sa zmenili takým závažným spôsobom, že nemôže prispievať na tvorbu úspor pre svojho maloletého syna sumou 50 eur mesačne. Dovolaťka uzavrela, že odvolací súd nepostupoval v prípade rozhodnutia o zmene rozsudku súdu prvej inštancie v

súlade s ustálenou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/273/2020, 3Cdo/91/2019, 8Cdo/63/2020). Žiadala, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k dovolaniu matky navrhol zrušiť napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline, nakoľko mal za to, že zvýšenie výživného ako aj určenie výživného na tvorbu úspor je v záujme maloletého dieťaťa.

8. Otec maloletého v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie matky zamietnuť ako nedôvodné, nakoľko vo veci nie je daný dôvod dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku.

9. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci upravenej v Civilnom mimosporovom poriadku. Vzájomný vzťah medzi Civilným mimosporovým poriadkom a Civilným sporovým poriadkom je vymedzený v § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 Civilného mimosporového poriadku neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania matky bola posudzovaná podľa ustanovení Civilného sporového poriadku.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie matky je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

11. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017).

12. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

13. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

14. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak

jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 alebo § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 Civilného sporového poriadku). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 Civilného sporového poriadku je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

15. Vyššie naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 Civilného sporového poriadku je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 Civilného sporového poriadku.

16. Dovolateľka v danom prípade namietala, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je založený na nesprávnom právnom posúdení veci. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku. K tomuto dovolací súd uvádza nasledovné:

17. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Je však potrebné zdôrazniť, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku môže byť výlučne iba tá právna otázka, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie.

19. Pokiaľ v dovolaní absentuje vyššie uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (1Cdo/150/2018, 2Cdo/185/2018, 3Cdo/74/2017, 4Cdo/235/2016, 5Cdo/16/2017, 6Cdo/6/2018, 7Cdo/254/2018, 8Cdo/191/2018). Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, resp. § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku (3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 1Cdo/125/2018).

20. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 Civilného sporového poriadku). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 Civilného sporového poriadku). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku, je (procesnou) povinnosťou dovolaťel'a vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod (1Cdo/17/2019, 2Cdo/225/2018, 3Cdo/142/2018, 4Cdo/10/2018, 5Cdo/9/2019, 7Cdo/1/2018, 8Cdo/94/2018).

21. Dovolateľ, ktorý vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zaťažuje procesnú povinnosť jednoznačným a určitým spôsobom zdefinovať tzv. dovolaciu otázku,

ktorú odvolací súd riešil nesprávne (1Cdo/162/2018, 3Cdo/141/2018, 4Cdo/37/2017, 5Cdo/190/2018, 8Cdo/14/2018) a zároveň uviesť, ktorý z predpokladov uvedených v tomto ustanovení zakladá prípustnosť ním podaného dovolania (1Cdo/150/2018, 2Cdo/185/2018, 3Cdo/52/2017, 7Cdo/50/2018, 8Cdo/130/2018). Tejto požiadavke zodpovedá i povinnosť vyjadrená v § 429 Civilného sporového poriadku v spojení s čl. 11 ods. 2 základných princípov Civilného sporového poriadku. Splnením týchto procesných povinností vytvára pre dovolací súd podklad, ktorý je nevyhnutne potrebný pre posúdenie prípustnosti dovolania a prípadne (pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je prípustné) tiež pre zameranie meritórneho dovolacieho prieskumu.

22. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

23. Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že dovolateľka v súvislosti s nesprávnym právnym posúdením vecí namieta otázku určenia primeranej výšky výživného, resp. určenia jeho tzv. sporiacej zložky, a to vzhľadom na schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca. Avšak v prípade, ak dovolateľka spochybňuje riešenie otázky týkajúcej sa správnosti vyhodnotenia schopností, možností a majetkových pomerov, táto otázka je otázkou skutkovou, a nie právnou. V odôvodnení dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia vecí absentuje uvedenie relevantnej právnej otázky zásadného právneho významu, ktorú odvolací súd riešil nesprávne, čo obsahovo a významovo nezodpovedá požiadavkám pre vymedzenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Dovolaťka tak nevymedzuje ňou uvádzaný dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až 435 Civilného sporového poriadku.

24. Ako vyplýva z dovolania, dovolateľka sa v podanom dovolaní nestotožnila s rozhodnutím súdu nižšej inštancie, podrobila ho kritike, pričom polemizovala s jeho skutkovými závermi ohľadne ustálenia zmeny pomerov na strane otca maloletého. Pokiaľ dovolateľka nesúhlasí s tým, ako súd nižšej inštancie posúdil v danom prípade schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca zistené na základe vykonaného dokazovania, je podľa dovolacieho súdu zjavné, že dovolateľka v skutočnosti vyčítala odvolaciemu súdu, že na základe nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov dospel k chybným skutkovým záverom. Namietaním nesprávnosti skutkových zistení na základe vykonaného dokazovania však nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľka vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím dovolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia dovolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní vecí, významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 421 ods. 1 v spojení s § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

25. Pokiaľ dovolateľka bez ďalšieho tvrdila, že odvolací súd nepostupoval v súlade s ustálenou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pričom poukázala na uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/273/2020, 3Cdo/91/2019, 8Cdo/63/2020, dovolací súd k tomu dodáva, že v uvedených rozhodnutiach nevzhladol žiadnu relevanciu a súvislosť s prejednávanou vecou a samotná dovolateľka takúto súvislosť ani nijako nešpecifikovala.

26. Dovolaťka nad rámec uvedeného poukazuje na to, že určenie výšky výživného pre maloleté dieťa je vždy výsledkom posúdenia individuálnych, osobitných a jedinečných skutkových okolností každej

prejednávanej veci, nezameniteľných s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výživného postupujú súdy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach (8Cdo/50/2017). Každé jedno rozhodnutie o výživnom pre maloleté dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (5Cdo/87/2017). Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, musí ísť o otázku právnu (v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku), ktorá prekračuje rámec okolností relevantných len v danom prípade a je významná z hľadiska rozhodovania všeobecných súdov aj v iných obdobných veciach (3Cdo/88/2017).

27. Z uvedeného je zrejmé, že nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum, nakoľko obsah dovolania a vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku nemalo zákonom vyžadované náležitosti. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

28. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že argumentácia dovolateľky týkajúca sa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku je nedostatočná a nie je v podanom dovolaní vymedzená spôsobom zodpovedajúcim § 431 až 435 Civilného sporového poriadku, v dôsledku čoho nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Vzhľadom na uvedené dovolací súd odmietol podané dovolanie podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 Civilného sporového poriadku.

29. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ustanovenia § 453 ods. 1 Civilného sporového poriadku v nadväznosti na ustanovenie § 52 Civilného mimosporového poriadku a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.